KOLOZSVÁRT, XXV. ÉVFOLYAM. 22. SZÁM. 1904. JANUÁRIUS 28. CSÜTÖRTÖK.

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utcza (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közlemények intézendők.

Az „Ellenzék“ előfizetési dija:
Egész évre . . . . . 32 korona.
Félévre . . . . . 16 korona.
Negyedévre . . . . . 8 korona.
Egy hóra . . . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:
Kolozsvárt, Szentegyház-utcza 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetési ár 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyilttéri czikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Öregek és gyermekek munkája.

Külföldi és belföldi ellenségeink meg jó barátaink azt mondják rólunk, hogy a magyar ember nem nagyon ért a kereső munkához. Amióta a kardot letette, csak a durvább gazdasági munkához ért a szegénye, a pennaforgatáshoz, a müveltje. Mert hát igen kevés magyar ember foglalkozik iparral, kereskedéssel még kevesebb, de legkevesebb az aprólékos pepecselő házimunkával. A magyar ur, ha elfogyott az ősi föld, hivatalnoknak megy, az egyszerü földmüvelő ember pedig, akár van saját földje, akár nincs, csak az ekénél, a kapánál meg kaszánál marad. Csak azt a munkát ismeri a magyar, emberhez méltó munkának, amit ezek, vagy még a kubikoló szerszámok adnak.

Hát, ha jobban körülnézünk a házunk táján, be kell ismernünk, hogy van ezekben a mondásokban sok igazság, akár barátságos, akár ellenséges indulatból jönnek. Nem használunk ki minden kereseti forrást, még azokat sem, amik kezünk ügyébe esnek.

Sok gyakorlati példával tudnánk ezt bizonyitani, de most csak egyet akarunk felhozni.

Nemrégiben azt olvastuk, hogy Magyarországon a mult éven 2667 család foglalkozott a selyembogártenyésztéssel és hogy ezek a családok három millió korona körül kerestek ezzel a munkával. Csakhogy mikor azt is megnéztük, az országnak milyen vidékein foglalkozik a nép ezzel a keresettel, azt találtuk, hogy bizony ott, ahol idegen ajku testvéreink adják a lakosok többségét. A fajmagyar földmüvelő nép nem igen töri magát a selyemhernyó tenyésztésével járó haszon után.

Nagy kár ez. Mert immár akármilyen áldott földön gazdálkodjék is a magyar ember, ráfér az efféle kereset. Az eke nyomán támadt áldás alig elég az adóra, meg a tengernyire növekedett egyéb kézzpénzzen megváltandó szükséglet fedezésére. A mezei munkáscsaládoknak sokkal szükebben fizet már az aratás és kaszálás, mint valaha. A marhanevelés drága már mindenütt, akár van legelő, akár nincs. Egyszóval sokkal nehezebb dolog ma már a magyar földmivelőnek és családjának kint a földön annyit megkeresni, ami a család aprajának, öregjének jo sorát biztositsa. Különösen nehéz pedig summásabb készpénzt hozni egyszerre a házhoz, mert ez csak nagyobb szakmánymunkáknál lehetséges, amiknek nem mindég van ideje és alkalma.

A selyemtenyésztés olyan munka, amit a családnak öregje és apraja a legjobban elvégezhet. Az egész munka csak hat hétig tart. Kezdődik tavaszszal, amikor lombosodik az eperfa vagy szederfa és jóval az aratás előtt készen van. Mindössze annyiból áll, hogy a petékből kikelt selyembogárnak friss eperfalevelet kell adni és naponkénttegy-két órát ezel a munkával elpepecselni, olyan időben, amidőn mezei munka még igen kevés van.

A selyembogár petéket a Szegzárdon székelő országos selyemtenyésztési felügyelőség ingyen adja mindenkinek, aki ezt a kérését a községi elöljáróságnál előadja. Az elöljáróság köteles a kérést rögtön elküldeni Szegzárdra. De meg többet is tesz. Elküldi a maga embereit azokhoz a családokhoz, a melyek petéket kaptak és ezek az emberek elmondják, megmutatják, hogy kell a selyemhernyóval bánni. Mikor azután a selyemhernyó begubózik, megint eljönnek és készpénzen beváltják a gubókat. A gubók kilójáért 2 korona körül fizetnek. Az a 20—40 korona, amit ilyen módon egy-egy család egy summában kap, nagyon jó olyankor, a mikor még nem fizet a buza, de szoritják az adót és élni is kell az uj termésig. És ez a kereset nem kerül jó formán egy fillérnyi kiadásba sem. Csak az kell hozzá, hogy a család egykét tagja naponként néhány marék eperfalevelet szedjen.

Hát persze okvetlenül szükséges, hogy legyen eperfa a faluban. Sajnos, most már nincs elegendő. De a hol a nép hajlandónak mutatkozik a selyemtenyésztésre, az országos selyemtenyésztési felügyelőség még azt is megteszi, hogy az utak mellé, utczákra eperfákat ültet.

A mult éven nehány magyar községben próbálkoztak a selyemtenyésztéssel, Debreczen környékén, Veszprém és Zala vármegyékben. Az első esztendőben az lett az eredmény, hogy 307 család 3563 kiló selyemgubót termelt és 6594 koronát kapott érte.

A magyarnak mindig kedves fája volt az eperfa. Alig van község, a hol legalább annyi ne volna, a mennyi a selyembogár-tenyésztés meginditására elegendő. Ha azután ez megindul, gondoskodik róla az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség, hogy legyen még több.

A t. Házból.

Ugron Gábor beszéde.

A tegnapi nap eseménye Ugron Gábor beszéde volt. Ugron Gábor tegnap a hatalmas nagy szónok volt, a ki valóságos lelkesitő harsonaként zugott át a Házon s beszéde az érdeklődést és a feszült figyelmet kötötte le. Ugron Deák Ferencznek 1868. deczember 16-án előterjesztett inditványának az első felét terjesztette elő határozati javaslatképp arról, hogy külháboru és bellázadás eseteiben az ostromállapotban levő polgárok fölött ne a katonai, de a polgári törvénykezés legyen a mérvadó.

Ugron nem vegyitett személyi motivumokat beszédébe, pusztán katonai nézőpontokból birálta el a javaslatot. Beszédje végén igazolta küzdelmét, melyet még akkor sem hagy abba, hacsak teljes jogainkat nem érvényesitik, ha Tisza tényleg *akasztófakötelet is hoz Bécsből.*

Ugron a legerélyesebb hangon követelte az ellenzék zajos helyeslése között, hogy teremtsék meg végre a magyar katonai büntető-törvényt, mert az jogfeladás, gyávaság Magyarország részéről, hogy megengedik, hogy Ausztria törekvése, hogy legyen egységes, tehát osztrák büntető eljárás, érvényesüljön. Magyarország önálló államiságát, a liberálizmust mindig hirdetik, de mikor arról van szó, hogy katonai büntetőtörvényünket megteremtsék, akkor a magyar kormány hónapokon keresztül tárgyal az osztrák kormánynyal, hogy miképp csonkitsák meg a mi jogainkat. A baj oka az, hogy Magyarország nem tudja jogait érvényesiteni. Nem a magyar nemzet szempontjából tekintik a kérdést, hanem abból, hogy mit engedjenek az osztráknak; azt mondják, hogy önállóak vagyunk, pedig nem ugy van; azt mondják, hogy nálunk szuverénitás van, pedig nincs; azt mondják, hogy külön, önálló törvényhozásunk van, pedig nincs.

— Egy imperium van nálunk, amely mindent magának követel. A cezariizmus szelleme ez, amely csak tartományokat ismer, császári udvart az ő császári akaratával, amely minden nemzeti törekvést lázadásnak tart; *a cezarizmus, a központi hatalom szolgája minden, a magyar alkotmány fölött is ez az ur, nem erejével, de gyengeségével mi pedig gyengeségünkből, gyávaságunkból rabszolgái vagyunk.* (Taps és éljenzés.)

— Czélunk, hogy e kétszinü játék végre megszünjön, az ország tovább ne szenvedjen, *a nemzet tudatára jöjjön annak, hogy önczélt képez.* A czél, mely Magyarország ilyetén szervezését kivánja, nincs ellentétben a dinasztia érdekeivel.

Fényes, meggyőző okoskodással bizonyitotta most, hogy felsőbb katonai és strategiai szempontok is szükségessé teszik a magyar vezényleti és szolgálati nyelvet. majd a törvénykönyvből mutatta ki, hogy a nyelv megállapitása nem képez felségjogot. Végül a honvédségről, az ott uralkodó szellemről mondott megdöbbentő adatokat.

Ha nézzük a honvédség fejlődését, akkor látjuk, hogy mily rendszeres az elosztrákositás, magyar emberek alig jutnak a legfelsőbb polczra, hanem idegenek, a kik még magyarul sem tudnak. Mélyen elszomoritó adatokat sorolt itt fel, hogy a felsőbb honvédségi parancsnokságok élén vannak, a kik magyarul nem tudnak, vagy csak igen gyengén.

Ezt a szellemet ki kell irtani a honvédségből, arra, hogy egy második osztrák hadsereget tartsunk fenn, nem vagyunk kabhatók. (Taps.) Szükséges, hogy végre meglássák, hogy *Magyarországon is van kitartás! Készek vagyunk harczolni, mint az irlandiak, a nyakunkon kötéllel.* Tisza gróf Bécsbe ment a királyhoz felhatalmazásért az ellenzék megsemmisitésére. Ha az ellenzéket meg akarja semmisiteni, tegye ezt magától, a saját felelősségére s hagyja, hogy királyunkat, a kit tisztelünk és a kiben bizunk, tovább is tisztelhessük!

Hosszas éljenzés és taps hangzott fel e fenomenális, a Ház minden oldalán mély benyomást tett, nagyhatásu beszéd után s az üdvözlők vették körül Ugront.

Tisza bécsi kudarcza.

Budapest, jan. 27.

A Magyarország irja:

Tisza pár nap előtt nagy fogadkozások közepette határozta el bécsi utját, hangosan hirdetvén hivei között, hogy ez a bécsi ut hozza meg a döntő fordulatot. Elmondta hivei között ott a szabadelvü pártkörben, hogy a legmesszebbre terjedő felhatalmazásokat fogja kérni az uralkodótól és azután — majd meglátják, milyen hamar elbánik ő az obstrukczióval. Ha kell, lesz házszabályrevizió „en bloc“, permanens ülés és Isten tudja mi. E nagyhangu fogadkozások és a mai bécsi ut között azonban egyszerre csak nagy depresszió állott be a kormánykörök s a kormánysajtó hangulatában. A kormánysajtó egyszerre csak azt kezdte hirdetni, hogy mincs a kormányelnök bécsi utazásának semmi különösebb jelentősége; egyik félhivatalos odáig ment, hogy azt mondotta, hogy Tisza csak mint az uralkodó személye körüli miniszter megy Bécsbe, az ezen hivatalos állással járó előterjesztések és egyéb folyó ügyek elintézése végett. És ma? Amikor bécsi ut és kihallgatás már megtörtént, Tisza félhivatalos uton azt kénytelen hirdetni, hogy ő Bécsben tulajdonképpen nem csinált semmit, sőt a kihallgatáson a parlamenti helyzet szóba sem került, arra döntés nem is volt várható és igy nem is történt.

Mi ennek a „Rückwärtskoncentrirung“-nak a magyarázata? Bécsből érkező jelentések és értesülések szerint e különös jelenségnek kettős oka van. Az egyik ok az, hogy nyiltan hirdette, hogy erőszakos terveinek jóváhagyását megy kikérni Bécsbe. Bécsben nyilván akként gondolkoztak, hogy tessék csak Tiszának alkotmányromboló terveit a maga szakállára keresztülvinni, de ne fedezze azokat az uralkodó presztizsével. Ezért kell ma a félhivatalosok utján azt hirdetni, hogy az audienczián a parlamenti helyzet „orvoslása“ szóba sem került. És hogy az ebből Tiszára háramló kudarcz enyhittessék, azért hirdeti Tisza, hogy nem is volt most szükség a felhatalmazásokra, mert azokat Tisza már régebben megkapta.

Csakhogy ehhez alapos kétség fér. És éppen ez a Rückwärtskoncentrirung másik oka. Minden jel oda mutat, hogy Bécsben korántsem döntöttek még abban az irányban, hogy felhatalmazzák Tiszát az erőszakos intézkedések megtételére. Ott megint a halogató politika került fölül. (Ami éppen nem válik Tisza dicsőségére, ha látjuk, hogy a bécsiek nehezebben határozzák el magukat az alkotmánytiprásra, mint a magyar miniszterelnök.) Amit ott sürgetnek, az éppen nem vág be Tisza terveibe, mert ez nem más, mint a delegácziók megtartása. Ezt pedig Tisza akkorra szerette volna halasztani, amikor az ujonczok már meg lesznek szavazva. Hiszen emlékezünk, milyen gaudiummal hirdette pár hét előtt a kormánysajtó, hogy Tiszának nincs terminusa, hogy kieszközölte Bécsben a delegácziók elhalasztását. Ezzel Tisza a képviselőház nyilt ülésén is eldicsekedett. És most mi történik? Tisza kénytelen a delegácziókat — ujonczok nélkül, — február 3-ára összehivni, mert ezt Bécsben, — tekintettel a külföldre, — igy kivánják.

Kudarcz biz az, hármas irányban is. Mindez azonban nem akadályozza meg Tiszát abban, hogy hazajövén, holnap a Ház ülésén nagyhangu, de üres szólamokat ereszszen meg a küzdő ellenzék ellen. Minél nagyobb a kudarcz, annál hangosabb lesz a frázis-puffogtatás. Ezzel azonban nem téveszt meg senkit. A higgadtan gondolkozók ma már általában ugy itélik meg a helyzetet, hogy Tisza napja alkonyulóban van és éppen a delegácziónális ülésszak lesz az, amelyben sorsa eldől.

És ilyen körülmények közepette — a Tisza-gárda ma nagy osztentácziával elvetette Szmialovszky Valérnak a kibontakozást czélzó inditványát. A szabadelvü párt tehát nem akar békét, nem akar kibontakozást, hanem minden áron harczot és háborut! Helyes. Csak meg ne bánják!

HARC TOVÁBB.

Kik helyeslik a nemzeti küzdelmet?

A posta még mindig hozza a sok helyeslő nyilatkozatot és aláirást. Ma is olyan sokat kaptunk, hogy csak egy részét közölhetjük belőlük az alábbiakban:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjának folyó hó 22-én megjelent (17) számában olvastam a „Fogadás“ czimü rovatot, melyre van szerencsém a következőleg válaszolni:

Én nem csak helyesnek, hanem jogosultnak is tartom az Ugron-párt által a magyar nyelvért folytatott küzdelmet, mert minden nemzet nyelvével él és szabadon rendelkezik vele s igy a magyar nemzetnek is követelnie kell ősrégi jogait s nyelvével való szabadon rendelkezését.

Segitse az Isten a küzdőket e nemes czél elérésére,

Hazafias tisztelettel

Kolozsvárt, 1904. jan. 26-án.

Székely Mihály.

*

Tisztelt Szerkesztőség!

A magyar nyelvért küzdő és harczoló Ellenzéket szivemből üdvözlöm s a további küzdelemhez sok szerencsét kivánok a magyarok Istenétől! . . .

Kolozsvárt, 1904. jan. 26.

Maradok hazafiui üdvözletel

Incze Károly.

*

A magyar nyelvért folyó küzdelmet helyeslem.

Lemhény, 190. jan. 24.

László József,
az „Ellenzék“ olvasója.

*

Gyergyó-Alfalu, 1904. jan. 26.

Ha idő volna, 2000-nél is többen aláirnák a helyeslő nyilatkozatot. Igy, hogy

TÁRCZA.

Aischylos tragédiái.

Forditotta: *Csengeri János.*

Csengeri János egyike a legtekintélyesebb a filologusaink, müforditóink és pedagogusaink között. E hármas mesterség közül bármelyik bátran és egészen lefoglalhat magának egy életet és egy tehetséget. Vannak azonban, olyan életek s bennük olyan tehetségek, melyek nem találnak elegendő kifejezési formát a tudományok, vagy müvészetek egyes ágaiban. Az efjafta tehetség olyan dus hajtásu, gazdag repkény, milyen a délszak buja őserdeiben fejlődik nagyra. Hatalmas karjaival át öleli a legmagasabb sudarakat, átbuvik a szomszédos törzsökre s még a harmadik hegyére is kitelik belőle egy koronára való. Gyökérszálai elágazodnak a fekete, termékeny földben és fényes leveleit édesen simogatja délszak langymeleg fuvallata. Középen, a derékon, mint aczél pánczél nyujt védelmet a támadás ellen s indái rügyeit a forró napsugar csókolja életre.

Nem tudom Csengeri Jánosnak, melyik tevékenységét becsüli nagyobbra az irodalom a filologusét-e, müforditóét-e, vagy a pedagogusét? Ne bontsuk szivárványszinekre az ő lelkének napsugarát. Bár munkásságának értéklését Aischylos tragédiái leforditásának bevégzése tette aktuálissá, mégis állitsuk az ő egész egyéniségét a vizsgálódás kereszt tüzébe. Tekintsünk bele élete folyamatába, melyben sürüen vissza tartanak széleskörü tevékenységének eredményei, mint lealapozott, erős fundamentumok az ő munkájának határjelzői. Szerkesztette több időn át a Magyar Pedagogia czimü folyóiratot, nagyon sok czikket irt és ir az Országos Tanár egyesületi Közlönyben. Catullus verseinek kitünő forditásait az Olcsó Könyvtár adta az olvasó közönség kezébe, mig Tibullus bánatosan szép elégiáit az előbbi vállalat meg a Kisfaludy-társaság hozta nyilványosságra. Leforditotta Ciceró nagybecsü munkáját a Kötelességről s eddig nálunk szokatlanul uj és tanulságos bevezetéssel és gazdag jegyzetekkel kiadta Homeros Iliását és Odysseáját, valamint Sofokles legjobb müvét, az Antigonét. Mindezen munkásságának folytatása és betetőzése Aischylos müveinek áttétele, mely erőpróbája volt a legmagasabb müforditóknak is. Csengeri vállalkozása számára fényes siker babérjait szerezte meg. Oresteia trillogiájának forditását a Kisfaludy-társaság az elismerés őszinte zajával fogadta s kitüntette a Lukács Krisztina-féle jutalommal.

Ugyancsak a Kisfaludy-társaság dicsérettel tüntette ki Goethe Iphigenia-forditását is, melyet a következő vasárnapon ifjusági előadásképpen mutat be a kolozsvári Nemzeti Szinház. Ehhez a munkásághoz hozzá kell még csatolni egy csomó jegyzet megirását, a gyermek és népirodalom mezején learatott termékeit, a mely rangu könyvei az e nemü irodalmi termékek legjobbjai és legkedvesebbjei közé sorozhatók.

Eddig a hivatalos számadatok. Azonkivül tanár Csengeri János, a kinek óráit különös előszeretettel frekventálják hallgatói. Az igaz is, hogy olyan előadási képesség nem minden bokorban terem. Csengeri Jánost élvezet elhallgatni. Hangja lágyan és olvadékonyan cseng s olyan hizelgő és kellemes a hangok zengő áradata, mintha arany és ezüst gyöngyszemek hömpölyögnének rajta. A tudós emberekhez hozzáragadt bizonyos előadói félszegség, mint a szeghez a fej. Csengeri János, ha beszél, nyugodtan, önmérséklettel s előkelő tartással teszi. Nem szavalás a beszéde, de erőteljesen lendül, mint Aischylos drámaibb sorai. Előadása világos, akár a stilusa, a melyben az érzelem drága szőnyegére varr szines virágokat a mérsékelt, azért fölfelé repülő fantázia. A kik Csengeri Jánost felolvasni hallották az Erdélyi Irodalmi Társaság ülésein, mindig szivesen gondolnak vissza rá. A poémákat ugy, mint a prózai dolgokat, oly szépen, határozott müvészettel közöli a hallgatósággal, hogy akármelyik szinész megirigyelhetné.

Szóljunk a forditásairól. Ezek a forditások — ennél nagyobb és ritkább dicséretet nem adhatnak müforditónak — az *eredeti* irás benyomásával vannak az olvasóra. Régi igazság, hogy ahhoz, hogy valaki idegen költőt méltóan interpretáljon, önmagának is költőnek kell lennie. A jó forditás majdnem olyan értékes, mint egy eredeti munka. Csengeri János klasszikus müveltsége, érzékeny, poétás lelke azonos a nagy görög drámairó Aischylos világával. Kristályos, tiszta ész, zavartalan, tenköltő lélek, érző, eszményekért rajongó szív: akár az attikai származásu nagy drámairóé, Aischylosé. A kiváló görög reflekszió nélküli, isteni, mámoros ihlete találkozik Csengeri költészetének magas szárnyalásával. S a komoly méltósággal induló kothurnusos strófák kifejezésére rendelkezésére állott Csengerinek a magyar nyelv hatalmas bősége, szingazdagsága, értékes, ragyogó frázisai. Széditő Titánok szájába adja a magyar szót, de méltó a Titánokhoz, pazar vonásu, széles körvonalu, fenséges érzésü. Manap nincs is ilyen klasszikusan müvelt ember, a ki azzal az ép és tiszta magyar nyelvvel irjon, akár Arany János.

Csengeri Aischylos-forditásai méltán sorakoznak a legnagyobb magyar remek átültetéseihez. — Arany János valamennyi forditása pedig befejezett, müvészi munka, olyen szabásu, a minek létrehozását Arany János magyar nyelvismeretének titka fejti meg. Csengeri is birtokában van a magyar nyelv összes csinja-binjának. Ha czitátummal óhajtják a bizonyitást, elülről lehetne elkezdeni, mindjárt az „Ótalom keresők“-nél Aischylos verseit. Hogy a belső értelem és külső forma mily nagy müvészettel egyesül Csengerinél, álljon itt a Lelánczolt Prometheusnak ez a véletlenül felütött nehány sora:

A szó már tetté teljesedik,
Megrendül a föld;
A menny tompán, dübörögve zeng.
Czikáznak a villámlás lobogó
Tüzei, s kavarogva verik fel a port
A forgatagos szelek és valahány
Fuvalom van, mind tánozolva rohan
S a szembefuvóval küzdeni száll.
Tengerrel az aether egybevegyül;
Nyilván közelit a Zeus iszonyu
Itélete, keltvén rettenetet . . .
Nézd, tisztes anyám, nézd, aether, a mely
A világ fényét tova görgeted im'
Mit szenvedek érdemem ellen!

Mily felségesen gördülnek a nehéz sorok. Mennyi imponáló erő tömörül az anapestusokban, melyekből felbug a szörnyü fájdalom, mint a megbéklyózott lélek fuldokló jajongása. Csengeri János forditásai megkedveltetik a ma emberével is a klasszikusokat. Ez roppant nagy dolog és rendkivül nagy áldására lenne az irodalomnak, ha az absziuthos irodalmi izlés eltévelyedett képviselői visszatérnének a klasszikus világ tiszta buzogásu költészetéhez. Van ott ital bőven, melytől felfrissül a lázasan ujabb és ujabb formát kutató, modern iró szürke, száraz kedélye. Mert hiába ti czikk-czakkos görbe vonalak és érthetetlen szinfoltok vásznon és papiroson! Az ép, a tiszta, az igaz müvészet az, amit Hellás kék ege alatt irtak drámákba, vetettek vászonra, vésztek márványba. A mai eltérés egy kis csintalan geometriai görbe, mely azonban végreis teljesen kiszabályosodik. A Csengeri János munkásságának müvészi értékét nem bolygatják ezek az időszaki be- és kilengések.

Kiss Menyhért.

Csontvàz a tüzhelyen.

Angol regény.

Forditotta: **Amica.**

(15).

VIII.

Még egy fontos kérdésem van hozzád. Bizonyosan tudod, hogy Castleton nem hitbizomány?

— Egész bizonyosan. De l'Orme annak a korlátlan hatalmu ura. Elzálogosithatja.

— Geisler tehát rendben van, ha te a feladatodat keresztülviszed és őt elősegited azon az uton, melyre vezetted. Ne halogasd a dolgokat. Egy csomó papirpénzt dobott a czinkostársának. Ezekre szükséged talál lenni.

Geisler felvette a pénzt. Ez volt a barátja elárulásának a bére.

*

A férj és feleség között levő örvény mind szélesebb és mélyebb lett. De l'Orme ur esténként folytonosan távol volt Geisler Orloffal és nagyon későn ment haza. És a felesége napról-napra nyugtalanabb lett és jobban aggódott felette és a Geisler iránti bizalmatlansága növekedett. Ő soha sem kérdezte férjétől, hogy hova ment, vagy mit csinált. Azon este óta, midőn majdnem durva választ kapott tőle a kérdésére, nem merte azt a tárgyat ismét előhozni. Büszkesége daczára, ő félt férjétől és nem merte a szenvedélyes természetét felébreszteni. Azon felül érezte, hogy nem volt joga a férje dolgaiba avatkozni — téves fogalom, mely a férje iránti szeretet hiányából származott és egy részét képezte azon számos hibáknak és téves fogalmaknak, melyek őt hallgatásra birták.

De l'Orme asszonynak volt egy másik aggodalma — Blanka. Bárhova mentek — és a férje ritkán volt velük — Herbert Tracyval mindig találkoztak. És a zsufolt bálterem forgatagában teljesen képtelen volt közte és a mostoha-leánya között állani. Bár kemény megpróbáltatás volt Editnek arra kényszeriteni magát, hogy ezt a férjének megmondja, de azt tenni kötelességének érezte és egy napon, midőn egyedül voltak, azt mondta:

— Szeretném, ha beszélnél Blankával egy olyan tárgy felett, melyből különben baj származhat.

— Nos, — válaszolta Guy hidegen — mit akarsz?

— Azt kivánom, hogy tiltsd meg neki, hogy Herbert urnak az udvarlását elfogadja, sőt arra felbátoritsa — kérlek beszélj vele.

Férje olyan kifejezéssel függesztette rá a tekintetét, mi a szivét összeszoritotta — Guy elveszitette a bizalmát benne.

— Miért tiltanám meg? — kérdezte

mi is adjunk életjelt magunkról küldjük az aláirásainkat:

Ambrus Márton, Barics József, Avréd János, Kacsóf József, Imets János, Ambrus Agoston, Vargyas Márton, Gál István, Roth István Sz. Topán Mózes, Gamot János, Roth Mihály Czakó Lajos, Kintsem Károly, Balázs Gergely, Jakabffy Béla, Strasser János, Blumenthal Mór, Veress Árpád, Kartár Károly.

*

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Lapjának 17. számát véletlenül, későn olvastam, de azt hiszem még sem késtem el.

A magyar nemzet legszentebb jogáért, a magyar nyelvért folytatott küzdelmet helyeslem.

Tisztelet mindenki meggyőződésének, de: hát akadnak magyarok, a kik fogadni tudnak arra, hogy lapjának olvasói közt sem találkozik csekély számu egyén sem, ki ezen küzdelmet, czélját tekintve ne helyeselné!

Pedig ezt minden magyar bármily körülmények között, kötelességének kellene, hogy ismerje.

Nem-e sajnálatos, hogy ezen küzdelem egyáltalában a jelenlegi kedvezőtlen viszonyok közé jutott, azaz, hogy ugynevezett obstrukcióvá kényszerült.

Csodálatos, hogy magyar népképviselet, miután már ez a kérdés bármiként is felvetődött — *) az egyesült erővel elvét követve, nem tud egy emberként a magyar nyelv teljes érvényesülésének elérésére törekedni.

Magyar embert ezen kérdéssel szemben nehéz elképzelni másként, minthogy ha már küzd, folytatja mig eredményt ér el, vagy legyőzetik, a küzdelmet azonban önként föl nem adja.

Hazafias tisztelettel

Kolozsvár, jan. 25.

Kerner Miklós.

*

Éljen a magyar nyelv!

Éljenek a küzdők!

E feirattal a következő aláirásokat vettük:

Filipp János, Nemes Lajos, Gyulai Jenőné, Lamos Ida, Karsay Ilona, Okos Jánosné, Gyulai Dóra, Gyulai Amália, Gottlich Teréz, Lamos Venczelné, Lamos Irma, Müller Frigyesné, Orcskovics Bogumir, Nyitrai Lilly, Erdődi Mariska, Weisz Viktoria, Hirsch Hermanné, Zöldy Szilárdka, Egyed Margit, Kaminszky József, Hoffmann Ottó.

*

Az obstrukciót, mint a nemzet egyik legsarkalatosabb jogának kivivására irányuló küzdelmet helyeseljük.

Hazafias üdvözlettel, Kolozsvár, január 24-én. Diószegi Sándor j. h., Lebovics Lajos, Rácz Odön ügyv.-jelölt, Farkas Tivadar Grün Antal, Baróth Mór.

*

A kik helyeslik a magyar nyelvért való nemzeti küzdelmet — az Ellenzék olvasói közül, hogy volnának-é ezeren? Azt hiszem, hogy sokkal többen vannak. Csak az a kérdés, hogy az olvasóközönség mekkora részét teszik a hivatalnokok, főképen áll. hivatalnokok. Mert ezeknél más kérdés az, hogy kik, vagy hányan helyeslik és más kérdés, hogy kik, vagy hányan merik azt nyilvánitani is. Én részemről bátran kinyilvánitom, hogy helyeslem, mert a nemzeti nyelvnél értékesebb dolgot nem tudnék sem kézzel, sem fantáziával.

Zalaegerszeg, jan. 25.

Kiváló tisztelettel:

Borbély György,
tanár.

*

Tek. Szerkesztőség!

Hogy az Ugronék hazafias küzdelmét helyeseljük-e? Erre csak az a válaszunk, hogy még magyarok vagyunk s ezt nem helyeselni a legnagyobb hazafiatlanság!

Mező-Nagycsán, jan. 24.

Tisztelettel: Amberboj Béla földb. és gőzmalomtulajdonos, Markovits Albert, Hochmann Miklós, Dán Simion főmolnár, Oláh János gépészgyak., Kászoni Gyula, Amberboj Albert bérháztulajdonos.

*

*) Tévedés, mert a magyar jelige: „Bizalmam az ősi erénybnn.“

Magyar parlamenti küzdelmünkben nem a nemzet, hanem a Kossuth-párt önmaga tépte le homlokáról a babért . . .

Éljen a magyar nyelv! Éljenek a küzdők!

Hazafias tisztelettel:

Soó Dénes,
jogszig.

*

Torda, jan. 26.

Hogy az Ugronék hazafias küzdelmét helyeseljük-e? No, ez igazán fogas kérdés! Hát ezt magyar emberek merik vitatni? Ez az elkorcsosodásnak a legnagyobb fokmérője, hogy ilyet még kérdezni lehet. Minden igaz magyar érzésü ember s igy mi alulirtak is helyeseljük és tiszta szivből kivánunk teljes sikert. És hogy nem vagyunk sem néppártiak, sem klerikálisok, igazolja az, hogy zsidó felekezetűek vagyunk.

Tisztelettel: Fried Jenő, Frenkel Dezső, Reményi Armin, Abrahám Lajos, Tefilon Béni, Rónai Manó, Spatz Márton, Naftáli Mór, Szilágyi Izsó, Freund Zsigmond, Perl Mór.

Kormánypárti ellenzékiek.

Kolozsvár, jan. 24.

A Tisza kormány minden téren folytatja berendezkedését, a müködés konszolidációját készitgeti a jelenre és a kétes jövőre. A küzdő ellenzék kiszámitott taktikával sortüzre-sortüzet ad az akna munkásoknak, de az uralmon maradás ördöge érzéketlenné tette lelköket ugy anyira, hogy az osztrák gyülölet láváját is egykedvüleg fogadják.

Amiben a nemzet örömére egyesülnünk kellene, abban ország-világ szégyenére széthuzunk.

A legellenszenvesebb kormányt, milyent csak Bécs adhatott Magyarországnak, egy, a 48-as törvényekre helyezkedő párt támogat; támogat akkor is amikor még a jóhiszemüség sem lehet mentsége az áldatlan munkájáért.

Még addig értettük a dolgot amig ellenségének a nemzet megnyilatkozásának vették a többség magatartását, bármennyire is kétes ennek a többségnek eredete, létjoga, mert hiszen a nemzetiségi vidékek, a korrupczió, a kényszer termelte ezeket a kormány párti mandátumokat. Eleget termelt, de nem a nemzet abszolut többségének képviselőit.

Most egy uj helyzet, uj képe tárul fel.

Ellenzéki kerületek képviselői csatlakoznak ehhez a többséghez.

Valjon mit szolnak ezen ellenzéki képviselők eljárásához választókerületek szavazó polgárai, mert ezt figyelmen kivül hagyni nem szabad.

A képviselői jogokat a bizalom adja azért a fogadalmakért, a melyeknek teljesitéséért a képviselőjelöltek férfias szavukat adják.

Ilyen szent fogadalmakhoz füződik minden egyes képviselőnek, — különösen ellenzéki képviselőnek diadala s e fogadalom teljesitését várja a kerület.

S mit látunk? Azt, hogy az bunkózza agyon a nemzet óhaját, akinek a nemzeti jogok kivivására eszközt adott a nemzet maga. Ilyenkor érzi igazán a nép, érzi minden egyes kerület mennyire ki van szolgáltatva képviselője gondolkozásának. Felejtse el a kerület a fogadalmat az esküt, a férfias becsület szót hiszen ennek az árán szerezte meg a képviselő a hatalmat arra, hogy a nemzeti jogokat feladja.

Igy akar többséget szerezni Tisza, igy akarja megmutatni Bécsnek Tisza, hogy a nemzet beadta derekát.

A császári ellenzék hadsorában Polónyi Géza lobogtatja elől a *leszereltek* zászlóját s a szegény székely nép, amely a férfias becsület szóban, az eskü szentségében hitt, tehetetlenül vergődik, mert Polónyinak ők adtak kezébe jogot.

Ez a kinos, fájdalmas tudat töltötte be egész valómat, amidön egy jellegzetes dolog történt meg velem.

Egy becsületes választó polgár, egy öreg székely atyafi állitott be a napokban hozzám s nagy beszédközben az ország sorsa is szóba került. Hát beszélgettem vele s igyekeztem elosztani aggodalmait.

— Ne féljen bátya. A jó Isten nem hagyja elesni ügyünket. De ő csak bánatos volt tovább s ujra kérdéssel fordult hozzám: Mondanám meg, hogy azok a képviselők, akiket mi küldöttünk fel, azért küzdenek-e a miért mi imádkozunk idehaza?

— Oejik azért küzd, más meg ellenünk bátya. Van meg olyan is, amelyik küzdött, de *leszerelt*. Gondolkozik az atyafi.

— Hát aztán az a nagy ur, akit mi választottunk meg, s aki olyan szépen tudott *szavallani* az mit csinál? Tudtam, hogy Polónyi Gézát érti!

— Most lejön. Meglátogatja a kerületet. Beszámol. Megkérdi, hogy kinek mi fáj.

— A biz a jó lesz. De hát azt is mondaná meg nekem, hogy *leszerelő*-e az a nagy ur, vagy mi?

— Bizony az *leszerelő* atyafi. Pillanatig hallgatott, egyet csóvált öszbe csavarodott fején, egy hosszut sóhajtott s igy szólt: akkor az a nagy ur közénk ne jöjjön, ha ő *leszerelő*,- ne hogy az az agyon sanyargatott nép elkeseredésében *felszereljen*.

A becsületes atyafi köszönt, kifordult az ajtón s elindult haza felé: bosszusan és bánattal szivében.

Dr. Hinléder Fels Ernő.

Közgyülés.*

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara f. hó 26-án tartotta meg a havi rendes közgyülését. Elnök Veisz József megnyitván a gyülést, előadta elnöki közleményeit. Ezek közül kiemeljük a következőket:

A kereskedelmi miniszter jóváhagyó tudomásul vette az aug. hóban tartott tanoncz- és segédmunkás kiállitás költségeire adományozott 2000 kor.-ról szóló elszámolást.

Az érdekelt épitő-iparosok kérésére a kamara közben járt, hogy a most épitő félben levő nagyobb középitések munkái egyenlő föltételek mellett a helybenlakó iparosoknak adassanak.

A miniszter tudósitotta a kamarát, hogy a kolozsvári ásványszappan-gyárt, a nagyekemezői vaj-gyárt és a dési bőripari szakcsoport állami kedvezményekben részeltette.

A kamara 7 esetben tett javaslatot ipari czélokra szolgáló motorok számára szükséges benzin engedélyezéseért. Iparfejlesztési czélból a kamara a területén levő fazakas társulatokat ellátja az Örley János iparfelügyelő általt irt szakirányu utmutatóval.

A mézeskalácsosok azt a kérelmét a maga részéről is pártfogolja, hogy engedtessék meg nekik az országos vásárok alkalmával 3 napig árulni s a hetivásárokon tarthassák meg ezután is a Mátyás-téren eddigi elfoglalt sátorhelyeiket.

A miniszter értesitette a kamarát, hogy az iparsó árát a f. évre 60 fillérrel lejebb szállitotta. A kamara közbenjárására az illetékes miniszter intézkedett, hogy a fazekasok ez évre is kedvezményezett árban jussanak a kincstár által termelt mázaghoz. A miniszter a törzskönyvi adatszolgáltatás reformja ügyében m. hó 18-án országos értekezletet tartott, a melyen a kamarát Vargha László törzskönyvi hyilvántartó képviselte.

A kolozsvári kefekötő iparosok panaszát a helybeli fegyintézet romboló versenye ellen a kamara pártolótag terjeszti fel, mint ujabb adatot, a mely a fegyházi ipar rendezését sürgetőleg szükségessé teszi.

A vegyeskereskedés ügykörébe az eddigi gyakoslat a vas és vasáruk, valamint a férfi öltönyök árusitását nem sorolván, a kamara azon nézetben van, hogy a mely vegyeskereskedő ilynemü árukkal is foglalkozni kiván, azt csak külön iparigazolvány mellett teheti, kivéve azt az esetet, hogy ha a vállalkozó a vegyeskereskedés bejelentésekor a normális gyakorlattól eltérő ezt a szándékát is kifejezi. A helybeli czipésztársulat kérte a miniszterth, hogy a czipész ipar fejlesztése érdekében rendszeresitett vándortanitói intézmény megbeszélésére kilátásba helyezett országos szakértekezletet halassza el addig, a mig abban az érdekelt iparosok és kamarák képviselői is résztvehetnek. E kérést pártolva terjesztette fel a kamara.

*) Tárgyhalmaz miatt maradt ki tegnapi számunkból.

Az osztrák-magyar bank budapesti igazgatósága arról értesitett, hogy a most kilépett Kauntz József, Macskási Pál, Weisz József és Weisz Mór váltóbirákat ujabb három évre fölkérte.

A szabó- és czipész-szabászati vándortanitás érdekében a miniszter elfogadván a kamara javaslatait, hogy mely városokban tartassanak, a közgyülés ennek alapján örömmel vett tudomást arról, hogy ily tanfolyamok lesznek létesitendők Désen, Tordán, Nagyenyeden, Gyulafehérvárt, Beszterczén, Zilahon. Ezek közül a dési czipész-tanfolyam e hó 21-én meg is nyilt, a többiekre nézve az idő meghatározása felett most folynak a tárgyalások.

A kamara a Magyar Országos Kereskedelmi Egyesülésbe a belépést egyhangulag kimondja. A helybeli kir. törvényszéknél üresedésben levő kereskedelmi ülnöki állások betöltésével az elnökség bizatott meg. A hazai czukor- és szeszgyártás fejlesztése érdekében a közgyülés egyetért a temesvári társkamarával, a javaslatba hozott intézkedést azonban, tekintettel arra nézve, hogy a szesz már most is adóval tul van terhelve, pártolni nem tudja.

A hazai iparpártolás érdekében a kamara figyelmeztette az érdekelt feleket arról, hogy a diósgyőri papirgyár készitményeinek bevásárlásánál legyen óvatos, mert idegen készitményeknek Diósgyőrre való szállitásával szándékoznak a közönséget tévedésbe ejteni, figyelmeztette a kamara a nagyközönséget arra is, hogy stájerországi kaszagyárak magyar vonatkozásu védjegyekkel látták el kaszáikat, a mi könnyen megtévesztheti a vásárlókat.

A kolozsvári konzum-vásár ügyének megbeszélésére alakitandó bizottságba a kamara elnöke Tischler Mór és h. titkár, dr. Gámán József urakat hozta javaslatba.

Egyleti élet.

A budapesti Dávid Ferencz Egylet jan. hó 23-án tartotta a budapesti unit. templomban e havi felolvasó ülését. A felolvasást Perczelné Kozma Flóra tartotta. „Eszménk az egyházi életben“ czimen fejtegette, hogy bár az unitárius eszmék mindenütt az egész világon nem csak el vannak terjedve, de domináló szerepet is játszanak — mennyire jogosult és áldásos az egyház alakjában is. A felolvasónő szerint az unitárius egyház miszsziója kettős. Az egyikkel tartozik Jézus Krisztusnak, bebizonyitva, hogy a legszabadelvübb, legmagasabb és legidealisabb eszmék is legméltóbban és legjogosabban az ő szabadelvü zászlója alatt terjedhetnek. A másikkal tartozik az emberiségnek egy oly irányt fejlesztve, mely az elfogulatlan eszméket, humanus elveket nyiltan hirdeti. Az egyik csak egy adósság a multnak, melylyel a legkisebb egyház adózik a vett jókért. A másik azonban már a humánitás nagy munkájához tartozik, melyet a jövő számára előkészitünk előre. E kettős czél eléréséért küzdött már a XVI. században Dávid Ferencz. Kivánatos volna, hogy a XX. század jótékony fuvalma hazánkban Dávid Ferencz magyar szelleme lenne! A nagyszabásu, rendkivül érdekes felolvasás szabad eszmékben és gondolatokban gazdag, erős vallásosságtól és a tudomány igaz szeretetétől áthatott őszinte nemes lélek müve.

A szép felolvasást Kozma Andor akad. tag „Krisztus mindenütt“ czimü gyönyörü odája előzte meg. A nagynevü szerző ez odájában helyezte bele egész vallásos lelkét. Egy nehány sort ide iktatunk:

„Ne a falakon, ne képben, jelben
De a kebelben
Legyen ott Krisztus mindenütt.
. . . . . .
. . . . . .
Még ott is, a hol őt tagadják,
Ha még erkölcsét befogadják
Pogány szivek szintén javulnak
Szelid erkölcsben
Enyhülve bölcsen
Ott vallják tudtukon kivül.
Mig ott, hol a hit megkövül
S Krisztus csak áldott puszta név
S erkölcs hiján hitbéli hév,
Csupán gyülölködésre kért,
Árasztva a világra vészt,
Legyen bár képe diszhelyen:
Ott Krisztus nincs jelen!!“
. . . . . .
. . . . . .

Szükségtelen talán mondanom, milyen tetszést arattak a gondolatok „egy unitárius templomban“. A költő átérezte annak a helynek melegét a szabad eszmék iránt. Mintha gondolatában, mikor ez odáját irta, megjelent volna néki Dávid Ferencz és mély vallásosságát szabad vallásos gondolkodással vegyitette volna. A müsort Blener Malvine egy nehány énekszáma, Károlyi György hitdala Józan Miklós esperes imája és Krousz Gusztáv orgona ábrándjai töltötték be.

A jól sikerült felolvasó ülésen szép számu közönség vett részt.

Ujvilági.

SZINHÁZ.

Flirt nagysám. Szép és válogatott közönség sereglett egybe, hogy végignézze Flirt nagysám-ot, a Vigszinház kitünő kaszszadarabját. Itt a siker virágait a parádés czimszerepben Csige Böske aratta le, kit valahányszor megjelent a szinen, a közönség megkülönböztetett tetszéssel fogadott. Az előadás kitünő volt. Közönség is szépen.

*

A vasgyáros, Ohnet György hatásos társadalmi szinmüve kerül holnap szinre páros számu bérleti előadásban.

*

Közönyt-közönynyel. Moreto vigjátékából ma tartották az első szinpadi összpróbát zenével, mely után itélve, a szombati előadásnak szép sikere lesz.

*

Iphigenia Taurisban. Goethe drámája vasárnap délután a VII-dik ifjusági előadás lesz.

*

A betyár kendője. A népszinmüirodalom mai terméketlensége mellett az igazgatóság kénytelen a régibb darabokat elővenni, a melyek közt hatás dolgában Abonyi — A betyár kendője — népszinmüve az elsök között áll. A darab vasárnap esti előadására gonddal és szeretettel készül a személyzet.

Mulatságok.

Jurista piknik. Tegnap a New-York földszinti éttermét majd felvetette a szilaj jókedv, a vidám mulatozás. Olyan komoly emberek, mint a birók és az egész Hunyadi-téri igazságügyi palota számtalan hivatalnoka elfelejtették társadalomtisztitó gondjaikat, a feleket, aktákat, a tárgyalásokat és csupa kedély, csupa aranyos derü és pajkos mosolygás volt a lelkük. Ez a szerepfeladás bizonyára jól esett a paragrafusok szigoru jellemü ellenőrzőinek. Elvégre nekik is ontja illatát a virág, trilláz a madár, mámoros érzéseket gyujt a rügyező tavasz. Szól a hegedü s végigbizsergeti a tekintélyes, éltes urak lelkét az édes vágy: belekeveredni a táncz lázas forgatagába. Ifjunak lenni, mindent elfeledni és érezni egy röppenő pillanatra a fiatalság arany gondtalanságát. — Tény, hogy régen nem virágzott ki a jó kedély olyan dusan bálteremben, mint este a birósági pikniken. Br. Szentkereszthy Zsigmond egy husz éves álmadozó ifju szilajságával, jó kedvével fejtette a tánczokat anynyi elegánciával, hogy akármely gavallér rajta felejthette a szemét. Kitartott a népszerü és rendkivül szeretetreméltó elnök reggelig s jó kedvében hiába kerestük benne a pontos és érzékeny lelkü, puritán elnököt, kinek minden szava suly és megtámadhatatlan egyenesség. Vele tartottak és vezettek vidámságban, hangulatban Gidófalvy István dr., Jékey Dániel dr., Móricz István és a többi. — Alig lehetett rájuk ismerni a bálterem zsongó áradatában, a mint ellibbentek egy-egy hóvállu, kecses szép asszonynyal, — versenyre kelve az időben előbbre való fiatalsággal. A nélkül, hogy lehütenők az ifjuság arravalóságát, mégis ezeknek a komoly, jókedvü uraknak nyujtjuk a pálmát, a kiknek kedvük felszitására nem kellett gyöngyöző pezsgő, tüzes hegyaljai. Elég volt Pongrácz Lajos kedves, selyemhúru muzsikája, hogy felelevenedjék a közelmult fakó emlékeivel, hervadó rózsáival, elszálló illatával. Milyen más udvarlás, más bon-mot, más tréfák röppentyüit szórták széjjel ezek a vidám, jó kedvü urak. Az ő harmonikus, sima valczerük elegáns, harmonikus vonalai kifejezőbbek, teljesebb és müvészieseb bek, mint a mi bostonunk lengő tipegése, szintelen, fáradt blazirtsága. Még valamit. Szép asszony és lány annyi és olyan gyönyörü bokrétára való volt, a miket a mostani évadban még nem láttunk együtt. Csengett a kaczagásuk, mint a hárfapengetés s forró sugarakat hintett a szemük, mint a juliusi nap, mikor felhőcsapatok nem uszkálnak az égen.

A táncz reggel hat óráig eltartott. Kinn a hajnal bontogatta rózsás fátyolát. A bálteremben még a villanygömb pazar sugarai vakitottak. S a mámor és jókedv aranykedélyü istenei gyantázták a szép asszonyok ábrándos szivének hurjait. . .

*

A gyulafehérvári kereskedő ifjak folyó hó 31-én az Európa-Szálló disztermében Mendel Manó védnöksége alatt müsoros estélyel egybekötött tánczmulatságot rendeznek.

MINDENFÉLE.

— *január, 28.*

— **Hogy épitkeznek Kolozsvárt?** Kolozsvárt a város közmunka bizottsága arra a nem kellemes tapasztalatokra ébred, hogy a külvárosban az épitkezések közül, minden törekvés a szabályok megkerülése felé irányul. A mult évben engedély nélkül és hatóságilag kiadott tilalmak daczára taksás telkekre egész ház sorokat épitettek.

Ezek földtulajdonosai most telek felosztási engedélyeket kértek. Elutasitották, sőt az épületeket május elején a hatóság lebontatja. Egy másik telek tulajdonos az épitési szabályokban meghatározott nagyságu telkére két ház mellé még egyet akar épitni, hogy épités után, 3 részre oszthassa. Ám a közmunka bizottság átlátott a szitán. Veres Lajos, Veres László, Szalakony Sándor épiteni óhajt a Kismező utczában; a közmunkabizottság engedélyt javasol, ha az utcza területéhez a kerületet átengedik. Szilágyi F., a monostori uton Klemm Pál mellett ki akar

---

Guy. Mindazok után, a mit róla hallok, ő az én leányomhoz kifogástalan párti.

— Kitől hallottál róla? kérdezte a felesége. Am cselekedd azt a mit akarsz — tört ki Edit hirtelen, ha azonban nembánomságodból veszedelem jön a családodra, ne engedd, hogy valaki azt mondja: „Ah, ez a mostoha-anya müve volt!“

— Edit, teljesiteni fogom a kivánságodat. Halaszthatom holnapra? kérdezte De l'Orme ur, kezét az ajtókilincsre téve.

— Guy, most, most beszélj, — kérte lihegve az asszony — holnap talán késő lenne!

Még alig hagyták el e szavak az Edit ajkait, az ajtó kinyilt és Blanka lépett be.

Az atyja megragadta az alkalmat és nagyon szeliden, ámbár nagyon szilárd hangon beszélt vele.

— Edes Blankám, épen te voltál az, a kit látni kivántam. Figyelmeztetni akarlak a Herbert Tracy ur udvarlásai ellen — ő nem az az ember, a kinek nevét a te neveddel egyesiteni kivánom.

Blanka olyan dühbe jött, hogy arcza a a hajagyökeréig lángba borult és Editre mutatva, szenvedélyes hangon mondta:

— Azt gondolja atyám, nem tudom, hogy ezen szives figyelmeztetéséért kinek vagyok a lekötelezettje? Megmondjam? Hiszen az az asszony, kit atyám feleségének nevez, áll most Herbert ur köztem, a ki ellen nem lehet más vádat felhozni azon kivül, hogy az ő szeretője volt, mig atyám vagyonáért és rangjáért nem lépett atyámmal házasságra! De ő még most is szereti Herbert urat és nem tudja elviselni, hogy az őt nem szereti többé!

Ambár azon bizodalomnak nagy része, melyet Guy a fiatal feleségébe helyezett, megszünt, de még mindig szerette őt és a rá irányzott kegyetlen, durva sértés annyira felingerelte a szenvedélyes indignációját, hogy Edit a saját érzelmeit visszafojtva, közibe és Blanka közé vetette magát és kért érte.

— Guy, bocsáss meg neki — bocsáss meg neki. Az égre kérlek, ne engedd, hogy viszálkodások legyenek közöttünk.

A mindvégig háládatlan leány felkapta azt a szót.

— Egyéb sem volt közöttünk, csak viszálkodás, mióta maga közibünk jött! Mint saját árnyékát az elégedetlenséget hozta magával azon végzetes órától kezdve, midőn lábát, a mi egykor boldog otthonunkba tette. Azt kivánom, hogy bár visszamenne abba a légkörbe, a hova tartozik.

Edit hiába lépett közbe. A férje erős keze félre tette, mintha egy gyenge nádszál lett volna a leánya karját megragadva, az ajtót kinyitotta és őt kitette, és maga is követte, de előbb látta a feleségét, a mint a feje fölött összekulcsolta a kezét és hallotta a fájdalmas kiáltását.

— Oh, bár soha sem találkoztam volna vele — bár a hozzámenetelre sohase lettem volna kényszeritve!

*

Azon éjjel De l' Orme Guy magas tétételekben, eszeveszetten játszott és az ő kezéből a Geislerébe gyorsan mentek az ezrek.

Midőn a szürke hajnal hasadtával visszatért az otthonába, a felesége halotthalvány arczczal ment elibe és egy czédulát nyujtott át neki.

— Ő elment, — volt minden amit mondott. Olvasd el.

Guy átvette a czédulát és olvasta.

„Midőn atyám és a felesége ezt a levelet olvassák, én a Herbert Francy felesége leszek és távol innen. Nevezze atyám, ha ugy tetszik, kötelesség elleni vétségnek, de engedetlenségemet annak az asszonynak tulajdonitsa, a kit mint feleséget hozott haza, aki és ezt alig szükség mondani, gyülöli atyámat és az atyámhoz tartozókat és aki bármit mondjon ő, örvendezve a távozásomon ha az bár kivel történt volna, az előbbi szeretőjét kivéve. Hogy tudta atyám valaha azt álmodni, hogy egy szinésznő, egy huszonegy éves fiatal leány, az atyám állásán és vagyonán kivül egyébért ment hozzá?

Talán hibázó, de szerető gyermeke
Herbert Blanka“.

De l' Orme ur ledobta a levelet és rátette a lábát, oly rettenetes szenvedélyes szavakkal, hogy a felesége félig rémülettel, félig irtozattal huzodott vissza.

— Neked volt tudomásod erről! — kiáltotta. Egyedül te voltál az, aki öt Herbertnek az utjába dobtad! Az ilyen árulás talál azzal az asszonynyal aki kezét az egyik férfinak adja, és szivét a másik férfi birja!

E beszédnek a szenvedélye és összeférhetetlenségéből láthatta volna Edit, hogy a férfi nem tudta, hogy mit mondott, és bizonnyal nem értette azt komolyan, de leigázatlan szive, és fegyelmezetlen büszkesége halálosan megvolt sebezve, és olyan meggondolatlan vad szavakban tört ki, mely egy feleség ajkait soha sem lett volna szabad elhagynia. —

— Oh, adná az ég, hogy szabad lennék vagy meghalnék! A mostani élet gyötrelem nekem!

Edit hallotta ezután az ajtót bezárulni, hallotta a távozó lépteket és ezután mély csend következett, és elfogta az a borzasztó érzet, hogy ő mit tett, és a néma sötétséggel körülte, megbánással a szivében, a szegény, tévedő büszke asszony, szédülve betegen, kimerülve, a szőnyegre roskadt, és a feljövő nap első sugarai egy megtört reszkető alakra és a kétségbeeséstől dult arczra estek.

Igy teltek az órák, és aztán végre fellopózott a lépcsőkön. A saját szobájának az ajtaja előtt megállott, nem mert belépni, érezve hogy az amit férjének a mult éjjel mondott, örökre megsemmisitette azt a jogát, hogy azt tegye. Ez az érzés borzasztó volt — a bün rettenetes, nehéz sulyával terhelte őt — és félve, remegő kézzel nyitotta ki az ajtót. A szoba üres volt, de az asztalon egy czédula feküdt, a következő tartalommal.

„Külföldre megyek Geislerrel. Engedd, sajnálkozásomat kifejezni, hogy nem tehetek többet, hogy nem szabadithatlak meg attól a férjtől, a kit gyülölsz. Egyszer-máskor tudósitani foglak, de vésd az emlékezetedbe, hogy ha valaha Herbertnéhez szólasz, az egy áttörhetetlen akadályt fog helyezni közibünk, de talán ez hasztalan fenyegetés

De l'Orme Guytól“.

Végre a legnagyobb csapás megtörtént. Az Edit agya szédült és ő tehetetlenül esett a padozatra.

IX.

Eljött a karácsony és a fiatal De l'Orme Alan, örvendezve, hogy véglegesen hagyta el Etont, korábban érkezett Castletonba, mint a hogy várták, tehát a hátulsó bejáraton lopózott be és a lépcsőházon felszaladva, egyenesen a gyermekszobába tartott. Az üres volt, de midőn megfordult, hogy elhagyja, egy szép fiatal leány lépett be egy kis babával a karján és olyan ijedten állt meg, hogy Allan nevetett.

— Bocsánat, de én a testvéreimet és az anyámat keresem. Ez az a kis baba, a ki a mult hónapban született?

— Igen, — válaszolta Euston Ágnes mosolyogva — és ha ön —

— Oh, igen, igen! Szép kis fiu. De hol van az anyám?

— A boudoirjában. Kérem, ne ijessze meg.

De Alan már eltünt.

A szép mostohaanyja ott ült, de oly halaványt volt és oly betegnek látszott, hogy Alan fájdalmas meglepetéssel állott meg. Aztán előre szaladt és két karjával átölelte. Nehány pillanatig egyik sem beszélt. Az Edit könnyei sürün és gyorsan hullottak és erős zokogások rázták meg a gyenge testét.

(Folyt. köv.)

rukkolni az irányvonalból. A bizottság nem találja meg engedhetőnek. Focht Jakab Ferencz József-ut 93 sz. háza kiugrik a járda szélére.

E ház 25 év előtt sövényfalu, alacsony viskó volt. Nehány frtért ki lehetett volna sajátitni az utczára rugó részt. Rendre ez a kis ház átalakult. Sövényfalai rendre észrevétlenül tégla falakká alakultak. A kis ház felemelkedett. Picziny ablakai megnőttek. Pár év előtt bolt, ma fodrász „terem“ benne. Ha a város most kiakarja sajátitni, pár ezer frtig érzi meg az üres kassza. Tavaly az uj tulajdonos engedélyt kért, hogy egy évre pléhvel fedje a deszka fedelü házat.

Bejelentette, hogy az idén emeletes házat épit. A fedélre engedélyt kapott. Az idénre már elfeledkezett a fedél lebontásról s a belső szobákat akarja kiujitni. A közmunka bizottság át látva a szitán nem javasol épitési engedélyt, de javasolja, hogy a fedelet szedje le a tulajdonos és rukkoljon be. A Bethlen utczai várfal mellett levő ház kisajátitására érték kimutatást állittat össze.

— **A Magyar Polgár** még egyszer visszatér megvédeni álláspontját rakonczátlan, csalafintaságáért, mely annyira elragadta a Farkas-utczai sajtóterméket, nogy légi utján nem birtak vele versenyt röpülni a szavak és egy rakás egymás mellé helyezett ponttal világositja, értelmezi gondolatait arról a témáról, mennyiben birt ő igazsággal és jogosultsággal dr. Hirschler József igazgató tényeinek elbirálására. Természetes dolog, hogy ir, körül-belül, alul-felül, még czitális, horribile diktu, ki se merjük mondani honnan (a M. P. onnan kaparászsza ki az *irodalmi izlést, irodalmi hangot.* Hol bujkálsz oh magyar irodalom ?) Hagyjuk meg ezen a visszavezető ösvényen a M. P.-t. Az izlés szászféle, ezerféle. A M. P. most sepergeti fel az ezeregyedik szász félét. Mivel ez az ő privát passziója, hadd legyen meg az ő gyönyörüsége. Ne hizelegjen azonban magának azzal az „irodalmi tisztesség“ jegyében andalgó M. P., hogy mi továbbra is azt a gyümölcstelen és hálatlan passziót üzzük, hogy az ő csinjaival, foltjai és hiányaival, traktáljuk a nagy közönséget. Ezt megteheti a M. P., mert ugy is a belügyminiszteri papirkosár zárja be sötét mélyébe. Mi azonban a közönség érdekeit respektáljuk, aki abszolute nem mutat hajlandóságot érdeklődni a M. P. iránt. Tehát csak kultiválja nyugodtan az Ur és Tisza István filoxeramentes szőlőit és áldozzon kényekedve és szabad methodusok szerint házi, kézenhordozható fokusán a petroleum illatos miniszterelnöknek és egyéb tartozékainak.

— **Sz.-Antal felolvasó est.** A legközelebbi Szt.-Antal felolvasó est f. évi február hó 3-ikán szerdán fog megtartatni, mely alkalommal főtiszt: Sántha Augelus a Szt. Ferencz-rendi szerzet házfőnöke fog felolvasni: „Krisztus uralkodik“ czimü thémáról.

— **Farsangi predikáczió.** A minorita rend helybeli házfőnökétől nyert értesités szerint, a legközelebbi farsangi predikációt f. hó 30-ikán szombaton este 6 órakor, tiszt: Kászonyi Alajos a főtéri parochia első káplánja fogja mondani.

— **Ismeretterjesztő hasznos előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1904. évi január hó 31-én (vasárnap) délután 3 órakor a városház közgyülési termében ismeretterjesztő előadást rendez. Előadást tart: Csernó István: „Szemelvények a világtörténelemből.“

— **Kolozsvármegye telefonhálózata.** Kolozsvármegye telefonhálózata, mint értesitenek, összel a forgalomnak átadatik. A telefon-hálózatba minden községet bekapcsolnak s a hálózatnak a megye székházában lesz a központja. A mint az idő engedi, az oszlopok felállításához s a huzalok kifeszitéséhez azonnal hozzákezdenek. A város területén kábelekben fogják a huzalokat a telefonközpontig vezetni. A telefon-hálózat a megye közigazgatásának egyszerüsitésére nagy befolyással leend.

— **Felügyelő-gondnoki beiktató ünnepély.** Az unitárius kollégium igazgatósága *Gál* Jenő főgondnok beiktató ünnepélyét decz. 19-ről elhalasztotta volt, mert a karácsonyi szünetet a városon uralkodó járvány miatt a kitüzött időnél korábban adta ki. Ez ünnepélyt *febr. hó 6-áu* d. e. 11 órakor tartják meg a már közölt programmal. Megnyitó beszédet mond *Ferencz* József unitárius püspök, székfoglalót tart *Gál* Jenő főgondnok és üdvözlő beszédet *dr. Gál* Kelemen igazgató. Az ünnepélyt az ifjusági dalkör nyitja meg és zárja be énekdarabokkal. Az ünnepélyt d. u. 1 órakor társas ebéd követi a kollégium tornatermében. Egy teriték ára 4 kor. A társas ebéden részt venni szándékozók febr. hó 4-én d. e. 12 óráig alólirottnál sziveskedjenek e szándékukat bejelenteni. Dr. Gál Kelemen igazgató.

— **A kolozsvári dohánygyár munkásai.** A kolozsvári dohánygyártól azt a felvilágositást vettük, hogy a dohánygyárnál tényleg van 17 felesleges munkás, azonban ezeket elbocsátani nem fogják, hanem rendre beosztják a megfelelő munka osztályokba. Csupán 6 férfi napszámos elbocsátásáról van szó, kiket novemberben alkalmi munkák elvégzésére vettek fel, a mely munka a mint véget ér el lesznek bocsátva. Ujabban egyáltalán nem vesznek fel tehát munkásokat, habár százával álltak a felvétel iránti kérések s habár naponta többen jelentkeznek felvétel iránt. Uj osztály beállításáról sem lehet ez idők szerint beszélni, mert az épületek minden helyisége használat alatt áll. Kedvencz ideája volt az elhunyt igazgatónak az uj osztály létesitése, az ő halálával azonban sajnos, az eszme is elhal. Városunk népének érdekében addig is, mig remélhetőleg egy praktikus irányzat a gyár kibővitését lehetővé tenni, azt kivánjuk, hogy a szivarka-dobozokat s mindazokat az alkatrészeket, a melyek a dohánytermékek adjusztálásához és csomagolásához szükségesek s a melyek Kolozsvárt előállithatók, itt állitsák elő. kolozsvári iparosokkal és munkásokkal készittessék s ne hozzák ide Budapestről és egyébünnen. E kivánságnak már a mult évben is hangot adtunk s most ismét kérjük Lukács László pénzügyminisztert, hogy ne csak egyes fővárosi nagy gyárosok érdekeit tekintse, mert azok amugy is meg tudnak élni. Tekintse a vidéken s főleg Kolozsvárt nyomorgó szegény iparos és munkás népet s ejtse módját annak, hogy ezek foglalkozáshoz jussanak.

— **A kolozsvári borvizsgáló bizottság kinevezése.** A mesterséges borok készitésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893 évi XXIII. t.-czikk végrehajtása tárgyában 1897. évi augusztus hó 23-án 53.850 szám alatt kiadott rendelet 20 §-a értelmében Kolozsvárt szervezett állandó borvizsgáló szakértő bizottságokhoz a kereskedelemügyi m. kir. miniszter az 1904. év tartamára a következő tagokat és pedig a kolozsvári bizottsághoz elnökül: koltói gr. Teleky Lászlót, tagokul Tuba Lajost, a kolozsvári kir. gazdasági intézet tanárát, egyuttal elnökhelyettesül is, Nagy Gábor vendéglős, D. Deák József és Farkas Samu borkereskedő, kolozsvári lakosokat, valamint Eőry Tivadart, az erdélyi pinczeegylet titkárát nevezte ki. A titkári teendők egyik részének teljesitésére ez évben is a kolozsvári bizottságnál dr. Ruzitska Béla egyetemi asszisztens bizottsági titkár feladatát képezendi.

— **Bor-ellenőrzés Kolozsvárt.** A borvizsgálással az erdélyi részekre nézve megvolnánk. A kereskedelmi miniszter küldött ki szakértőket s a bizottságot megalakitotta. A kolozsvári borellenőrzéssel azonban sehogy sem vagyunk. — Az idén még Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester is elfeledte a bizottságot kiegészittetni. A bizottság ezelőtt 3 évvel egészittetett ki utoljára.

Egy izben gyülésezett és a rendőrség fölszólitására minták vételénél egy izben szerepelt csupán. Több dolga nem akadt. Nem is volt, az igazat megvallva, kedve dolgozni. A különféle rendeletek az ellenőrző bizottság föladatát ugy összegabalyitották, hogy most, ha a helyzetet számba veszi, a borellenőrző bizottságnak a teendők körül nagyon alárendelt szerep jut.

Még nem nagyon öreg emberek azok, kik emlékeznek, hogy épen lapunk kérdésére és kitartó agitációjára ez előtt 6—7 évvel, a borellenörző bizottságok nem csak Kolozsvárt, hanem az egész erdélyi részekben olyan szépen töltötték be feladataikat, hogy a Pécsről rengeteg mennyiségben ide szállitott boroktól a haza rész vendéglőit és korcsmáit gyökeresen megtisztisztitották. Azóta beállt a semmit tevés ideje Ezt felhasználták s felhasználják a borpancsolók arra, hogy egészségrontó folyadékkal főleg a zugkorcsmákat és a kisebb füszer üzleteket elárasszák. Különösen az olasz bor czimen hozzánk beözönlő folyadékkal való törvénytelen arányokban elkövetett parancsolások tennék szükségessé a törvény korlátain belül való megszoritást. Igy azonban ha nem történik semmi, egyfelől a közegészségügy szenved csorbát, másfélől pedig a hazai szőlő termesztés szenved hátrányt.

A dolog minden esetre megvizsgálást és orvoslást kiván. Ennél fogva javaslatunk a következő:

Hivja össze Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester a kolozsvári bor ellenőrző bizottságot.

Kérdezze meg:

1. A bizottság tartozkodó állás pontjának mi az oka, müködésének teljesitésében mi az akadály?

2. Ezt az akadályt miképen lehetne elháritani?

A beveendő nyilatkozat esetleges javaslatokkal együtt a törvényhatóság elé juttatandó s esetleg a társ törvényhatóságok is megkeresendők, hasonló felterjesztések végett.

— **Az Erdélyrészi Kertészeti Egylet közgyülése.** Az Erdélyrészi Kertészeti Egylet közgyülését vasárnap d. e. fél 11 órakor tartja meg a városi anyakönyvi hivatalban. — A tárgyak az alapszabályszerü rendes tárgysorozat.

— **Időjárás.** Az időjárás többé-kevésbbé még mindig állandó jelleget tüntet fel s ugy mutatkozik, hogy néhány napig jelentékeny változás nem is remélhető. Ma reggel 8 órakor Székelyföld és Brassó vidékén derült tiszta volt az égboltozat. Azon innen Tövistől kezdve sürü köd lepte el a völgyeket és a sikot. A hideg uralkodása ma reggel 8 órakor a következő volt: Sz.-Udvarhely, S.-S.-György 10 fok, Kolozsvár, Sz.-Régen, D.-Szentmárton, Kézdi-Vásárhely, 7—8 fok. Segesvár, Torda, Marosvásárhely, Tövis, K.-Kapus, Brassó, Csik-Szereda, Csik-Gyimes, Predál 4—6 fok. Zernest 3, Nagy-Várad 2 fok.

— **Az adozó polgárok** figyelmébe ajánljuk a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóságnak fólyó évi január hó 12-én 809 szám a. föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótadónál számitásba veendő kamatterhek bevallása tárgyában kiadott hirdetményét. Ugyanis a hirdetmény szerint az iugatlanokat bekeblezés által terhelő adósságokról szóló vallomások, melyek városokban a városi adóhivataloknál az onnan ingyen kapandó ürlapon teendők meg folyó évi január hó 31-ig mulhatatlanul benyujtandók, mert e határidő lejárta után és jeléül október hó 15-éig érkező vallomásokra az 1897 évi márczius hó 23-án kelt és a „Pénzügyi közlöny“ 10 számában megjelent 21275 számu rendelet szerint már csak igazolási kérvény utján és abban az esetben fognak figyelembe vétetni, ha hitelérdemlőleg igazoltatik, hogy e késedelem elhárithatatlan akadály miatt történt. Igy például a betegség csak akkor szolgálhat igazolásul, ha az adóköteles fél állitólagos a benyujtás határidejében betegségét orvosi bizonyitványnyal igazolja. Azon körülmény, bogy a vallomásokra szolgáló ürlapok az adózó lakásán kézbesitve nem lettek, mentségül nem szolgálhat, mert azokért, miután az adózó saját érdekéről van szó. maga kell, hogy jelenkezzék.

A benyujtott vallomásról elismervény adatik, mely a vallomás kellő időben történt benyujtásának igazolásául szolgál, mely az érdekelt adózó fél által mindaddig gondosan megőrzendő mig a föld és házbirtoka után 1904. évre járó általános jövedelmi pótadójának helyes kivetéséről illetve adósságai után bekeblezett kamattartozások 10 százalékának ezen adóból történt levonásáról meggyőződött.

— **Egy elefánt látogatása a balett-hölgyek öltözőiben.** A londoni hippodromban ez időszerint egy „Az arany herczegnő és az elefántvadászok“ czimű darab szerepel esténkint, amelyben több elefánnt is foglalkoztatva van. Ezeknek egyike meglehetős felfordulásnak volt okozója a napokban. Charlienak ugyanis — ez volt atisztességes neve — a szent folyóba kellett volna gázolni a szinpadi előirás szerint, ehelyett azonban mást gondolt s azoknak a lépcsőknek vette utját, amelyek a rendező szobájához vezettek. valószinüleg valami panasza lehetett az öregnek, amelyet azonban a rendező nem akart meghallgatni s még jó idején elszelelt a szokatlan látogató elől. Charlie erre, miután a szobában mindent felforgatott s össze vissza zuzott, egy emelettel felebb rándult, arra a folyosóra, amelynek jobb és baloldalán a balett. hölgyek öltözői voltak elhelyezve. Hatalmas testének nyomása alatt rengett az egész épület s a zajt még hatalmas trombitálás is fokozta, amelyet valószinüleg afölötti bosszankodásában vitt véghez, hogy az ő kolosszális testéhez nem szabott folyóson megfordulni egyáltalában nem volt képes. Mikor a tánczosnők Charliet észrevették, borzasztó sikoltozást vittek véghez s az ablakon keresztül fektetett létrákon szöktek ki a hippodrom tetejére, ahonnan a téli hidegben csak akkor tértek vissza, mikor Charliet a személyzet nagy nehezen visszavonulásra birta.

— **Almásy Lola öngyilkossági kisérlete.** Almásy Lola, a sokat emlegetett színésznő, aki most az aradi szinház tagja — mint Aradról jelentik, az elmult éjjel öngyilkossági kisérletet követett el. Tegnap este a lakásán, mikor anyja egy pillanatra távozott a lakásból, morfiumot ivott. A gyorsan előhivott orvosnak sikerült, az idején alkalmazott ellenszerekkel, megmenteni az életunt színésznőt. Mikor magához tért, megvalotta, hogy nagy anyagi gondjai miatt akart megválni az élettől. Ongyilkos kisérletének ez a motivuma már csak azért is meglepő, mert Aradon pompás ékszereivel és egy-egy uj darabban bemutatott elegáns toilettjével mindig felfünést keltett.

— **A defraudáns-lélek.** Egy pénztáros éjféltájban egy kötet verset olvas s a többi közt olyan költeményre akad, amelyben az van elmondva, hogy a csillagok az elhunyt emberek lelkei, stb. — Egyszerre csak kinéz az ablakon s egy csillagot lát, amint a láthatáron aláfut. A pénztáros elgondolkodik s aztán elmélázva igy szól: „Bizonyára egy kollega lelke: Amerikába siet.“

— **Uj aranymezők.** New-yorkból táviratozzák, hogy Elpasó-ból jött jelentések szerint Pocuámuriban (Uj-Mexió) jelentékeny termőképességü aranymezőket fedeztek fel. Egy egy kosárnyi föld buzaszemnagyságu aranydarabkákat termel. El-Pasoban a kereskedelmi élet nagyon hanyatlik, mert a lakósság kincsvágya Uj-Mexicóban kergeti az elpasoiakat.

— **A váczi postarablás.** A Szerdahely és Rétság között lévő Lokos-csárda korcsmárosát, Podragyay Györgyöt — mint már megirtuk — letartóztatták a csendőrök, mert alapos gyanu merült föl arra nézve, hogy ő követte el egy eddig még ismeretlen társával a Katalin-tanya mellett a postarablást es gyilkosságot. A pestvidéki királyi ügyészség ma reggel kapta meg erre vonatkozólag az első táviratot Váczról, amely lakonikus rövedséggel tutatja, hogy a csendőrök tegnap sulyos gyanuokok alapján letartóztattak egy ismeretlen egyént s bekisérték a rétsági járásbiróság fogházába. Az ügyész táviratban kért kimeritő értesitést Rétságtól a nyomozás folytatására doktor Tóth István királyi ügyész megy ki a gyilkosság szinhelyére. Késő éjjel egy váczi távirat alapján jelenti a Magy. Táv. Iroda, hogy ott a postarabló elfogatásáról semmit sem tudnak.

— **Rejtelmes eset.** Bpestről irják; A rendőrség titokzatos esetben folytat nyomozást. E hónap 18-án történt, hogy egy hordár a Koronaherczeg- és Páris-utczák sarkán álló Horn Teréz gyümölcsárusnöt felkereste és felkérte, hogy menjen vele a Belvárosi kávéház elé, ahol várni fogja egy ur, akitől megbizást kap és jó pénzt is kereshet. A kávéház előtt egy 30—32 évesnek látszó sötét kék ruhás, fekete téli kabátos, uriasan öltözött férfi várta, aki bérkocsiban elvitte a gyümölcsárusnöt a Kerepesi-uton levő „Fehér Hattyu“ szállodába. Az első emeleten bekopogtatott egy ajtóu, majd beszolt:

— Nyisson ki. Itt van az ügyvédje!

Erre az ajtó kinyilott. A szobában egy 22—25 év körüli, barna, középtermetü uri nő várakozott reáják, aki a karján egy 8 hónapos leánykát szorongatott. Az állitatólagos ügyvéd elvette a zokogó asszonytól a gyermeket, átadta az asszonynak, majd 2 koronát nyomot az asszonynak markába és egy bezárt levélboritékot adott neki azzal az utasitással, hogy vigye el a gyermeket a Vendel-utczai gyermekmenhelyre, ahol már mindent megbeszéltek. Horn Teréz az utasitáshoz hiven elvitte a gyermeket, akol azonban semmiféle megállapodásról nem tudtak. Felbontották a levelet, amelyben üres papiroslap volt. A gyermeket annak daczára is felvették, mert a menedékhely szbályzata igy intézkedik Az uri ember és az uri nő azonban eltüntek a szállodából. A rendőrség most keresi őket. A gyermek gondozott, sötétszőke haju; a szeme világos kék.

— **Házi urnő helyettesnek** vagy házvezetőnőnek ajánlkozik intelligens urnő, csak elökelő magányos urhoz vidékre. Czim a kiadó hivatalban.

Gyászrovat.

Dávid Gerő róm. kath. főgimnázium 2-ik osztályának tanulója, f. hó 25-én meghalt Pákében, Háromszék megyében.

Az „Ellenzék“ panaszkönyve.

A liter és liter véka rendszer beállitásakor a hatóságok az egész országban betiltották a régi mérök használatát, csak Kolozsvár hatósága, mint sgyebekkel, ugy ezzel sem törödött ez ideig sem.

Most is csak a régi vékával a gabonát és kupával mérik és árulják a tejet. A vevők többsége előtt tágfogalom a kupa és véka tartalma. Ezek utáu napirenden vannak a csalások és visszaélések.

A főkapitány erélyes és szigoru rendelete és ellenőrzése mellett a polgárságot megóvhatná az ettől származó kiszámithatatlan károk és kellemetlenségektől. Elvárjuk a hatóságtól e mizerián mielőbb és sürgösen segiteni.

A kiadóhivatal üzenete.

Egy teljesen megbizható ügynök hirdetések felvételére kerestetik.

Értekezni az „Ellenzék kiadóhivatalában.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratai, telefon-tudósitásai és sürgönylevelei.

A helyzet.

Budapest, jan. 28.

Tisza István még eddig erősen hallgat bécsi utjáról. Ugy látszik nem részesült a királynál olyan fogadtatásban, mint a milyet remélt.

A mostani bécsi utjával kapcsolatosan jelentik, hogy már bizonyos, hogy a delegácziók ülésezései tartamára az országgyülést elnapolja, még pedig — ugy lehet — *királyi kéziratlal,* nehogy a harczoló ellenzék ez idő alatt is a kázszabályok adta jogánál fogva — husz képviselő aláirásával — uj ülések összehivását kényszeritse ki. Ez az elnapolás azért történik, mert valószinüleg gróf Tisza István ugy gondolkodik, hogy aki időt nyer, életet nyer. Ez alatt az idő alatt pedig jöhetnek közbe oly események, melyek az ő segitségére szolgálhatnak. Például a hadügyminiszter kijelentései a magyar katonai követelmények dolgában. Ha ezek Magyarországra nézve kedvezők lesznek, akkor bizonyára enyhiteui fogják a harcz tüzét és békésebbre forditják a parlamenti helyzetet.

A delegácziók ülésezései után ismét összeül a képviselőház. Gróf Tisza István ekkor bizonyára erre fogja figyelmét forditani, hogy most is ugy lobog-e a háboru tüze, mint annak-előtte ? Ha igen, akkor fog munkához, még pedig előreláthatólag a házszabályok *szigoru módossitásához* nyul legelőbb, nem törödve azzal, hogy ezáltal meg szaporitva ellenfeleinek számát néhány napra ismét a tombolás szinhelyévé válik a képviselőház csarnoka. *Azután jön a többi erős cselekedet.*

Ellentétek.

Budapest, jan. 28.

A képviselőház folyosóján beszélik, hogy Plósz Sándor igazságügyminiszter a katonai perrendtartás miatt összeütközésbe jutott a honvédelmi miniszterrel. Tény az, hogy Plósznak még a Széll-kormány idejében differencziái voltak az akkori honvédelmi miniszterrel: báró Fejérváry Gézával, a perrendtartásban érvényesitendő magyar nyelv miatt. Akkor a tárgyalásokat felfüggesztették és igy nem került sor a felmerült differencziák kiegyenlitésére. Most, hogy a büntető eljárás iránt ujból megindultak a tárgyalások, az eltérések is felszinre kerültek.

Delegáczió.

Budapest, jan. 28.

A tegnapi bécsi megállapodások szerint a magyar delegácziót februárius 3-ára hivják ujra össze.

Lengyel Zoltán ünneplése.

Zilah, jan. 28.

Nagy ünnepségre készül a zilahi választókerület független érzelmü polgársága. Óriási tüntetést készül rendezni szeretett képviselője, Lengyel Zoltán mellett, ki vasárnap beszámolót készül tartani. Lengyelt ez alkalommal lekisérik kerületébe: Uray Imre, Kubik Béla, Bedőházy János orsz. képviselők.

Választások.

Budapest, jan. 28.

Miután ezek érdeklik legközelebbről a képviselőket, állandó témája a képviselőházi folyosónak. Ma is sokat foglalkoztak vele s általános a vélemény, hogy vagy februárius végén vagy márczius elején választások lesznek.

Országgyülés.

Budapest, január 28.

A képviselőház mai ülésén Perczel Dezső elnökölt s elparentálta Pichler Győzőt.

A Ház jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét. Bejelenti a kikindai választás eredményét.

Ezután Csávossy háznagy és Holló Lajos szóltak a karzatjegyek dolgában. Következett a napirend: Az ujonczmegajánlási javaslat tárgyalása.

Szluha István beszélt ellene, mely után Tisza állott fel szólásra.

Konstatálja, hogy az obstrukczió folyton segédcsapatokat kap, azért le kell számolni a tényekkel. Akkor vállalkozott a kormányzásra, mikor az ország a katasztrófa előtt állott.

Kecskeméthy: Vállalkozott volna maga akármikor.

Elnök meginti.

Tisza: A kormány megkapta az eszközöket a rend helyreállitására.

Az ultima ráczióhoz még nem folyamodott. Mert látja, az obstrukczió anarchikus természetü.

Le kell vonni a konzekvencziát.

Kecskeméthy: Mondjon le!

Nagy zaj jobbról. Felkiáltások: Ön mondjon le!

Tisza: A harczot csak egy kis csoport folytatja, nem egy párt, a mely ellen most a nemzet küzd.

Holló: Nyelveskedni tud.

Kiáltások balról: Pietreichchal nyelveskedjék.

Kaas: Hol van a házszabály?

Perczel: **Egyelőre** tartsuk meg a házszabályt.

Viharos taps balról.

Kiáltások balról: Ez őszinte beszéd.

Elnök folyton csenget, Lengyelt ismételten meginti.

Lengyel: Jó, jó, plakátiroztassanak ki még egyszer.

Rákosi: Perczel felmondta házszabályokat.

Derültség.

Tisza: A harczban reméli, hogy a többi pártokat is együtt találja a rombolók ellen, de azt mindenesetre tudja, hogy ők szilárdan kitartanak.

Tetszés jobbról. Nem tudja, miért folytatják most a harczot?

Kaas: A nemzetért.

Tisza: Az ellenzéknek lesz módja a harczot megvédni az 1904 évi ujoncztörvénynél, valamint a delegácziókban.

Tekintsék a kinokat és szenvedést, melyet okoznak. A delegácziókban még egyszer megvivják a békés harczot, de el van tökélve a csökönyösökkel szemben a veszedelmek tengeréből az alkotmányosságba visszavinni a nemzetet.

Tetszés jobbról.

Eötvös Károly állott fel ezután szólásra.

Nincs megelégedve Tiszával.

A vivmányok csak frázisok. Ajkain ujabb igéretekkel jött pedig a régiekből sem teljesit semmit.

Igaza van Tiszának, nincs több, oly parlamentárizmus a világon, mint a mienk, mert nem létezik oly nemzet, melyet a korona folyton ostorozzon.

Ő is a politikai desperálók közé tartozónak vallja magát, mert a reformigéretekben **nem** bizik.

Pitreich beszéde a magyar faj ellen erős támadás, Tisza válasza gyenge kalapács,

A helyzet mind rosszabb lesz.

A magyar vezényszóról nem is beszél.

A Habsburgoknak még sokat kell tanulniok, nagy csapásokat kiállniok, **hogy elismerjék, hogy Magyarország is van a világban.**

A Héderváry alatti leszerelésben is veszedelmet látott. Azért mert **biztatást** látott benne a bécsi körök részére. Azért **a küzdők csak legyenek csökönyösök,** mert itt se a többség nem elég komoly, sem az **ellenzék nem elég erős.**

Azzal ámitják a nemzetet, hogy a katonai iskolákban egy pár tantárgyat magyarul fognak tanitani.

Mit gondol Tisza, lehet olyan vége a harcznak, hogy a kormány a csökönyös merev visszautasitáshoz még jó képet is vágjon.

Taps a baloldalon.

Az obstrukczionak, nagyon komoly jelentősége van.

Eljenzés balfelől.

Álláspontja azonban az adott helyzetben az, hogy eresszék át az ujonczjavaslatot, hadd lássuk a vivmányok igaz értékét.

Igaza van Apponyinak, az ámitás, bujkálás politikájának legyen vége. Adjuk meg e nehány rongyos javaslatot, aztán lássuk, mit tud a kormány? Helyeslés jobbról.

Végül hibáztatja Tiszát, hogy nem egyezkedett az egész ellenzékkel, a mi nagy hiba volt.

Tetszés a balon.

Tisza kijelenti, hogy ő a paktumot nem szereti, de bizalmas, barátságos megbeszélgetéseknek kereste a módját, hogy a harcz az abnormis keretből kilépjen.

Igy volt a Kossuth-párttal.

Ő kereste a harczolókkal is az érintkezést, de legalább biztatást kellett volna kapnia barátságos fogadtatásról.

Ezt nem tudta elnézni. Sajnálja, hogy nem tárgyalhatott.

Eötvös megjegyezi, hogy nem a kormány és az ellenzék közti barátságról, hanem *kötelességéről* beszélt, a melylyel a békét megkisérelnie kellett volna.

Tüz a „Vadászkürt“-ben.

Budapest, jan. 28.

A Vadászkürt szállodában egyik első emeleti szobában a kipattant szikra meggyujtotta a szönyeget, a padozatot. A tüz gyorsan terjedt. A butorok égtek és a vendégek között irtozatos pánik keletkezett, a megjelent tüzoltók azonban siettek megmenteni az embereket és a tüzet lokalizálták. A kár jelentékeny.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Sz 6003—1903. tkvi 87 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a sz.-régeni takarék és hitelintézet végrehajtatónak Pap Jusztin faragoi és Pap Kosztin msztmihálytelki lakós végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a sz.-régeni vidéki takarék és hitelrészvény társaság jelzálogos hitelező kérelmére Gora Péter faragoi lakós árverési vevő ellen ezen kir. jbiróság területén levő 1. a faragoi 310 sztjkvben A † 1 rsz. a. felvett 94 hrsz. kert, 95 hrsz. kőház, 96 hrsz. istáló, 97 hrsz. pajta, 98 hrsz. udvar, 99 hrsz. csür, 100 hrsz. udvar, 101 hrsz. kert és 102 hrsz. kertre egészben 682 korona. 2. a faragoi 295 sztjkvben A † 1 rsz. a. felvett 352/1 hrsz. faház és udvar 352/2/1 hrsz. szántó, 352/1/a hrsz. legelő és 353 hrsz. kaszálóból végrehajtást szenvedők háromnegyedrész jutalékára 3170 kor. 25 f. kikiáltási árban a visszárverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi február hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor Faragó községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Tekén, 1903. évi november hó 30-án.

Csányi,
kir. albiró.

Uj pénzintézet!

Az alsófehérvármegyei

Gazdasági bank és tak.-pénzt.

Részvénytársaság

müködését 200,000 K. alaptőkével, jan. 1-én, Nagyenyeden

Főtér 14 szám alatt megkezdette.

Czélja: **olcsó kölcsönök nyujtása földbirtokosoknak, — kereskedőknek, gazdáknak és iparosoknak stb.** kötvényekre vagy váltókra, rövidebb vagy hosszabb idejü törlesztésre. — Régi kölcsönöket előnyös kamat mellett convertál. — Betéteket elfogad naptólnapig 5 százalék kamatozás mellett. — Minden a bank és takarékpénztár üzletkörébe tartozó ügyekben — felvilágositással szivesen szolgál.

Hivatalos órák hétköznapokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. 9—10 28

Alsófehérvármegyei Gazdasági bank és Takarékpénztár R.-t. igazgatósága.

Első erdélyrészi **hiteltudósitó iroda és kereskedelmi ügynökség**

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utcza 24 sz. a.

15—20 30

Elvállal mindennemü **tudakozódást Magyarország egész területére és Európa minden nagyobb városába.** Széleskörü összeköttetései s minden városban fentartott levelezői révén ugy kereskedelmi, mint bárminemü más ügyben **gyorsan és pontosan a legmegbizhatóbb informatiókat szerzi be.**

Az erdélyi részekben az **első és egyetlen hiteltudósító vállalat,** mely a kereskedői világban eddig sokszor észlelt nagy hiányt van hivatva pótolni.

A közönségnek kedvezményes áru 10, 25 és 50 ives tudakozódási lapok állanak az irodában rendelkezésére.

Világ-Panoráma

elsőrangu müintézet, Szentegyház-utcza 3 sz.

1904. január 24-től 1904. jan. 30-ig

INDIA. SIAM és ANAM.

Minden vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órától—9 óráig zongora-játék mellett árfelemelés nélkül.

Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is) reggel 9-től 12-ig délután 2—10.

Uj sorozat minden vasárnap.

Az igazgatóság.

6 19—x

A ki jót akar, kérjen

győri gyártmányu

Koestlin-

fèle legfinomabb **kékszi-biszkvit-**

TEA-SÜTEMÉNYEKET.

42 40—40

Kapható Kolozsváron:

Szele Márton, Adi László, Bréver Janos, Gergely Ferencz utóda, **Ifj. Gräf Lőrincz, Havas Armin, Pap Ernő, Somlyay László, Weress Lászlo, Zsilinszky Antal** uraknál.

1224 16—20

DIADAL pezsgő

1 üveg ..... 4 Korona.

CASINO SEC

1 üveg ..... 4 Korona 40 f.

Vin Brut, savanykás,

1 üveg ..... 4 Korona.

A legjobb és legolcsóbb magyar pezsgők. Főraktár:

Adi Lászlónál Kolozsvár, Deák F.-u. 17 szám a.

SAISON CZIKKEK!

Ámor arczkenőcs, legjobb szer az arczbőr tisztátlansága ellen ..... 1 tégely kor. 1.—
Ámor hajszesz, a hajkihullást biztosan megszünteti ..... 1 üveg kor. 1.20
Ámor hölgypor, semmi ólmot nem tartalmaz ..... 1 doboz kor. 2.40
Ámor szájviz, orvosok által ajánlott legjobb szájdesinficiens ..... 1 üveg kor. 1.—
Szoba illatok, kárpáti fenyő illat 1 üveg ..... kor. —.80
Ibolya, gyöngyvirág, orgona illatok 1 üveg 1.60
Csukamáj olaj Norvégiából, kellemes ize miatt gyermekek is szivesen veszik 1 üveg 2.—
Illatszerek angol-franczia gyártmányok.
Likörök és Rumok házilag való készitésére utasitással, 20 féle Essentiát ajánlok.

BURGER FRIGYES

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9—10 szám a.

3 40—100

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

52 9—300

Résztvett kiállitáson kitüntetve szép és jó **munkáért.**

Udvari és Társa

kocsigyártó czég

legnagyobb készletet tart **uj kocsikból,** valamint elvállal e szakmába vágó javitásokat, kocsi lackirozást, bélelést kivánat szerint. **Kivánatra árjegyzéket küld,**

Használt **Kocsit**

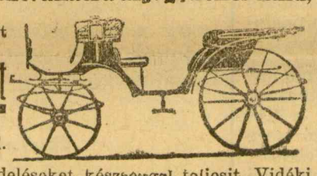

becserel.

Megrendeléseket készséggel teljesit. Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A nagyérd. közönség eddig irántunk tanusitott nagybecsü pártfogását jövőre kérve, mély tisztelettel **Udvari és Társa** Kolozsvár, Radák-utcza (Zöldfa-vendéglő mellett.)

8 103—*

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank

RESZVÉNYTARSASAG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 korona 89 fillér.

Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613·20

Irodák: 512 31—*

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlákra és azokat **felmondás** nélkül fizeti vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy **törlesztéses** kölcsönöket nyujt

ház és földbirtokra,

10-től és 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett s azokat **készpénzben fizeti ki,** minden **jutalék levonás nélkül.**

Régibb és magasabb kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál,** s mindennemü ilyen ügyletet a leggyorsabban **bonyolit le.**

Leszámitól magán-, vagy üzleti **váltókat** a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyujt **zálogkölcsön,** vagy **folyószámla** alakjában **értékpapirokra** és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben **közvetiti.**

Bevált értékpapir-szelvényeket és **sorsolt értékeket.**

Pénzelőlegeket nyujt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerüen kezelt **közraktáraiba** betárolt **gazdasági terményekre,** igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati dij mellett bocsát a gazda-közönség rendelkezésére.

Kézi zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad **arany- és ezüsttárgyakra,** valamint bárminemü **ingóságokra** a törvény által megszabott kamat mellett

---

Speczialisták gyermek felvételekben.

JOÁNOVICS TESTVÉREK

fényképészek, Mátyàs király-tér 32 sz.

Elsőrendü müterem: **készit platin és fényes képeken kivül nagyitásokat, aquarelleket, olajfestményeket meglevő kis képek után.**

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. A téli hónapokban a müterem minden helyisége fütve van.

TELEFON 150. **(Ezelőtt KATÓ J.)** TELEFON 150.

4 46—50

---

2 19—46

Akar hóditani a farsangon?

Szerezze be szükségleteit

Bittó Rezső férfi-divat üzletében

és a siker biztos lesz.

Magyar királyi államvasutak városi menetjegyirodája

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 26 sz.

1. Elárusit és kiad a nap bármely szakában:

Zónajegyeket,
Mérsékelt áru menettérti jegyeket,
„ „ körutazási „
„ „ közvetlen külföldre szóló jegyeket,
Mérsékelt áru fürdő (saison) jegyeket,
„ „ hajójegyeket,
„ „ szállodai szelvényeket,
Éves bérletjegyeket,
Hálókocsi jegyeket,
Menetrendeket és dijszabásokat.

2. Felvesz és elszámol bármely vonathoz személypodgyászt dijfelemelés nélkül.

3. Elfuvaroztat podgyászt háztól az induló vonatokhoz és kézbesiti a podgyász vevényt.

4. Befuvaroztat podgyászokat közvetlenül az érkező vonatoktól. Az utasok kéretnek a podgyász vevényeket a ruhatárnál elismervény ellenében leadni.

7 17—x

Máv. városi menetjegyiroda.

TELEFON: 233. TELEFON: 233.

ELLENZÉK KÖNYVNYOMDA

KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-u.

Motorerőre és a legmodernebb gyorssajtókkal felszerelve.

Izléses és hibátlan tiszta munka!

Elsőrangu müintézet.

Ajánlja az ujabb időben a mai kor igényeinek, egyetlen motorikus erőre berendezett

könyvnyomdáját.

Intézetünkben a modern technika vivmányai szerint készittetnek a legegyszerübb és a legdiszesebb kivitelü mindennemü nyomtatványok: Zárszámadás, báli meghivó, üzleti kártya, számla, körlevél, havi- és folyóirat, névjegyek stb., mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállitására, melyeknek az izléses külső belbecsét is hivatva van emelni. De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készit mindennemü egyszerü nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors, pontos előállitásáért a felelősséget elvállalja. Vidéki megrendelést elfogadunk. Költségvetéseket ingyen.

Az „Ellenzék" kiadóhivatala elfogad előfizetéseket naptólnapig. — Hirdetéseket felvállal. — Vidéki tudakozódásokra szivesen válaszol.

Nyomatott az „Ellenzék" könyvnyomdájában Kolozsvárt.